

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського*

Копняк Наталія, Крупська Тетяна
ВИКОРИСТАННЯ МЕНТАЛЬНИХ КАРТ,
СТВОРЕНИХ У ХМАРНИХ СЕРВІСАХ

Визначальною тенденцією розвитку національної системи освіти в Україні є її інформатизація. Використання ІКТ у навчально-виховному процесі початкової школи повинно бути підпорядковано як основній меті навчання, так і конкретним завданням, які розв'язує вчитель у ході заняття. Водночас повинні бути враховані фактори й умови, які впливають на навчальний процес, забезпечено дотримання санітарно-гігієнічних вимог та техніки безпеки [1, с. 11-12].

Учень здобуває якості, які в майбутньому стануть його опорою. Це – логічне, образне, креативне мислення, здатність ефективно працювати в команді, приймати швидкі практичні рішення, здатність до комунікації. Найбільшої перспективи розвитку освітнього процесу надає візуалізація [2, с.77].

Ментальні карти (майндмеппінг, mindmapping) – це зручна і ефективна техніка візуалізації мислення та альтернативного запису.

При побудові ментальної карти активізуються різні здатності нашого мислення. При складанні гілок і ключових слів ми використовуємо ієрархії, для картинок – візуалізації і асоціативне мислення, в цілому використовується просторово-образне мислення. Все це активізує пам'ять і дозволяє запам'ятати як структуру даних, так і їх важливі аспекти, тому використання ментальних карт покращує запам'ятовування інформації приблизно на 32% [4].

На сучасному етапі розвитку ІКТ доступною є значна кількість різноманітних повністю або частково безкоштовних on-line сервісів для

створення ментальних карт. Ми обрали для прикладу сервіс Mindomo (<https://www.mindomo.com>), оскільки до карт, створених за його допомогою, окрім тексту, можна додавати зображення, відео та аудіофайли, нотатки, гіперпосилання. Наявність готових шаблонів і широкий набір інструментів надає можливість працювати з сервісом не тільки вчителів, який добре орієнтується в програмі, а й учнів-новачкові.

Як приклад, розглянемо вивчення теми «Вода» з природознавства у 3 класі. Загальний вигляд ментальної карти (рис. 1) розкриває всі етапи вивчення теми. На рис. 2 відображено розкриту гілку для першого уроку на тему «Вода в природі. Світовий океан, його частини». Пунктиром виділено основну частину навчального матеріалу уроку. Всі терміни візуалізуються за допомогою зображень. До кожного ключового слова подається гіперпосилання на додаткову інформацію для самостійного опрацювання учнями.

Рис. 1. Загальний вигляд
карти

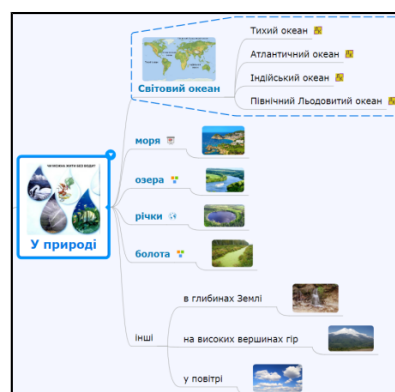

Рис. 2. Карта для першого
уроку

Ментальну карту може створювати та використовувати як вчитель, так і учні. На етапі пояснення нового матеріалу вчитель налаштовує режим демонстрації, в якому поступово буде розкриватися схема. На етапі закріплення карта зазвичай використовується в простому інтерактивному режимі. У процесі навчання, учні можуть створювати карти як результат будь-якої проектної роботи, як випереджальне домашнє завдання, як

елемент самостійної роботи тощо [3, с. 233]. Сервіс Mindomo підходить як для індивідуальної, так і для командної роботи.

Таким чином, за умови грамотно підготовлених учнів та наявності відповідної матеріально-технічної бази, ментальні карти суттєво поживляють урок, стануть сучасним його доповненням та дозволяють залучити учнів до творчого мислення, всебічного аналізу проблемного завдання та пошук його нестандартного рішення.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бісіркін П. М. Інформаційні технології та особистість учня молодших класів середньої загальноосвітньої школи. *Інформатизація освіти України: стан, проблеми, перспективи: Зб. наукових пр. Херсонського державного педагогічного університету*. Херсон: Айлант, 2001. С. 30–35

2. Лавренова М., Луцанич У. Використання технологій візуалізації в освітній діяльності початкової школи. *Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених і студентів (Мукачево, 27–28 жовтня 2016 р.)* / Ред.кол.: В. І. Кобаль (гол.ред.) та ін. Мукачево: МДУ, 2016. 224 с.

3. Луцанич У. В., Лавренова М. В. Використання ментальних карт на уроках у початковій школі. *Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (Мукачево, 26–27 жовтня 2017р.)* / Ред.кол.: Т. Д. Щербан (гол.ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2017. 508 с. С. 232–234.

4. Руж Т. Mind Mapping или как заставит свой мозг работать лучше. URL: <https://habrahabr.ru/company/devexpress/blog/291028/> (дата звернення: 30.03.2019).